

Jaskynní predátori v hľadáčíku prírodovedcov z UPJŠ

Vedeckí pracovníci Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v spolupráci s kolegami z Masarykovej univerzity v Brne publikovali v prestížnom časopise Scientific Reports štúdiu o potravnjej sieti a vzájomných vzťahoch jaskynných predátorov.

Jaskyne hrajú jednu z kľúčových úloh života na Zemi, predstavujú možnosť štúdia podzemných ekosystémov, ktorých fungovanie nie je stále dostatočne pochopené. Na Ústave biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach sa odhaľovaním diverzity jaskynných organizmov v Západných Karpatoch a na Balkánskom polostrove dlhodobo zaoberá výskumná skupina prof. RNDr. Ľubomíra Kováča, CSc. Výskumný tím odhaľuje ekologické väzby jaskynných živočíchov na faktory prostredia, ich ekofyziologické parametre, fylogénu a evolúciu vybraných druhov na základe dôkladného štúdia vonkajších znakov a analýzy DNA. Tím sa zameriava aj na odhaľovanie interakcií jednotlivých zložiek podpovrchového systému a postupné odhaľovanie jeho potravnjej siete. Bolo zistené, že v jaskynnom prostredí sú tieto potravné siete oveľa komplikovanejšie, ako sa pôvodne predpokladalo.

Ar dovská jaskyňa v Slovenskom krase poslúžila svojim unikátnym zložením fauny ako modelové prostredie. Na odhalenie potravnjej siete boli využité moderné molekulárne metódy (Next Generation Sequencing) so zameraním na detekciu koristi v telách predátorov, ktoré v jaskyni dominujú. Typickými predátormi sú roztoče, chrobáky a pavúky, a predpokladalo sa, že medzi nich patria aj št'úrovky. Ich potenciálnou korisťou sú viaceré skupiny článkonožcov, ktoré tiež obývajú jaskynné prostredie.

Práca publikovaná s českými kolegami dokázala, že výživa v rámci rovnakej potravnjej úrovne hrá dôležitú úlohu u predátorov obývajúcich podzemné ekosystémy. Táto štúdia je zároveň prvým publikovaným vedeckým dôkazom, že št'úrovky (Palpigradi) sa živia vo veľkej miere živočíšnou potravou. Sú to unikátne, vzácne a stále záhadné jaskynné pavúkovce, ktorých potravné nároky sa v tejto štúdii podarilo napriek ich miniatúrnej veľkosti trochu viac poodhaliť.

Mgr. Tomáš Zavatčan, PhD.
Tlačový referent a hovorca UPJŠ v Košiciach

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

Mgr. Tomáš Zavatčan, PhD.

e-mail: tomas.zavatcan@upjs.sk

tel.: +421 905 385 911